

NÂNG CAO NĂNG LỰC HỌC THỰC HÀNH LÂM SÀNG CỦA SINH VIÊN NGÀNH ĐIỀU DƯỠNG, TRƯỜNG ĐẠI HỌC HÙNG VƯƠNG

Nguyễn Thị Tùng
Trường Đại học Hùng Vương

Tóm tắt: Thực hành lâm sàng đối với sinh viên y khoa nói chung và sinh viên ngành điều dưỡng nói riêng đóng vai trò quan trọng trong việc nâng cao kiến thức, khả năng phán đoán và các kỹ năng phù hợp trong môi trường lâm sàng. Năng lực thực hành lâm sàng của sinh viên điều dưỡng được xem là mục tiêu chính và tiêu chí hiệu quả trong giáo dục điều dưỡng, bao gồm khả năng áp dụng kiến thức và thông tin, kỹ năng giao tiếp với bệnh nhân, gia đình và kỹ năng giao tiếp liên cá nhân, kỹ năng giải quyết vấn đề và kỹ năng thực hiện các quy trình điều dưỡng. Ngoài ra, năng lực thực hành lâm sàng của sinh viên điều dưỡng còn là yếu tố cốt lõi liên quan đến tiêu chuẩn nghề nghiệp và an toàn cho bệnh nhân; do đó, việc đánh giá năng lực thực hành lâm sàng là một yếu tố quan trọng đối với các nhà giáo dục và quản lý.

Từ khóa: Điều dưỡng, Lâm sàng, Sinh viên, Thực hành

ENHANCING CLINICAL PRACTICE COMPETENCIES OF NURSING STUDENTS AT HUNG VUONG UNIVERSITY

Nguyen Thi Tung
Hung Vuong University

Abstract: Clinical practice for medical students in general and nursing students in particular is important in improving knowledge, judgment and appropriate skills in the clinical environment. The clinical practice competency of nursing students has been mentioned as the main goal and effectiveness criterion in nursing education, including the ability to apply knowledge and information, communication skills with patient, family and interpersonal communication skills, problem-solving skills and skills in performing nursing procedures. In addition, the clinical practice capacity of nursing students is a core factor related to professional standards and patient safety; Therefore, assessment of clinical practice competency is an important factor for educators and administrators.

Keywords: Nursing, Clinical, students, practice

Nhận bài: 20/01/2025

Phản biện: 12/02/2025

Duyệt đăng: 14/02/2025

I. MỞ ĐẦU

Điều dưỡng là một trong những ngành nghề đặc thù, đòi hỏi “học đi đôi với hành” rất cao. Nhận thức được tầm quan trọng của việc thực hành lâm sàng đối với đào tạo điều dưỡng viên, Trường Đại học Hùng Vương đã chỉ đạo Bộ môn Điều dưỡng cần liên tục rà soát, thay đổi chương trình đào tạo; gắn đào tạo với thực tiễn, học đi đôi với hành... nhằm giúp sinh viên trang bị đầy đủ kiến thức về chuyên môn cũng như kinh nghiệm nghề nghiệp thực tế, kiến tạo tương lai thành công, bền vững. Do đó, thời gian thực hành lâm sàng tại bệnh viện của sinh viên ngành Điều dưỡng chiếm 2/3 tổng thời gian học. Để giúp sinh viên được thực hành lâm sàng tốt, Trường Đại học Hùng Vương đã liên kết với các cơ sở thực hành là các bệnh viện tuyển tinh có đầy đủ các trang thiết bị hiện đại và đội ngũ giảng viên giỏi để các em sinh viên có đủ điều kiện học về thực hành lâm sàng chuyên môn điều dưỡng tại Nhà trường.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Năng lực thực hành lâm sàng của sinh viên Điều dưỡng

Năng lực thực hành lâm sàng (NLTHLS) của sinh viên điều dưỡng là yếu tố cốt lõi liên quan đến tiêu chuẩn nghề nghiệp và an toàn người bệnh.

Đối với sinh viên ngành Y, Dược nói chung và Điều dưỡng nói riêng, dạy học thực hành, năng lực thực hành sau khi ra trường đóng vai trò rất quan trọng. Bởi, mục tiêu đào tạo ra những Điều dưỡng trực tiếp chăm sóc cho người bệnh. Nếu hành động thực hành, kỹ năng, tay nghề chuyên môn thuần thực, trực tiếp chăm sóc cho bệnh nhân và ngược lại chỉ một cử chỉ, hành động không đúng có thể ảnh hưởng đến sức khỏe bệnh nhân, thậm chí gây nên cái chết không đáng có cho bệnh nhân.

Năng lực thực hành lâm sàng đối với sinh viên Y khoa nói chung và sinh viên Điều dưỡng nói riêng có ý nghĩa quan trọng trong việc nâng cao kiến thức, phán đoán và kỹ năng phù hợp trong môi trường lâm sàng. Năng lực thực hành lâm sàng của sinh viên Điều dưỡng đã được đề cập đến như là mục tiêu chính và là tiêu chí hiệu quả trong giáo dục điều dưỡng, bao gồm khả năng áp dụng kiến thức và thông tin, kỹ năng giao tiếp với người bệnh, người nhà và giao tiếp giữa các cá nhân, kỹ năng giải quyết vấn đề và kỹ năng thực hiện các thủ thuật điều dưỡng. Bên cạnh đó, Năng lực thực hành lâm sàng của sinh viên Điều dưỡng là yếu tố cốt lõi liên quan đến tiêu chuẩn nghề

nghiệp và an toàn người bệnh. Do đó đánh giá Năng lực thực hành lâm sàng của sinh viên Điều dưỡng là một yếu tố quan trọng đối với các nhà giáo dục và quản lý.

Có nhiều yếu tố ảnh hưởng đến Năng lực thực hành lâm sàng của sinh viên, bao gồm học lực, nhận thức về nghề điều dưỡng, tư duy phản biện, mức độ hài lòng khi thực tập lâm sàng... Trên thực tế vẫn có nhiều sinh viên Điều dưỡng sau khi tốt nghiệp không đủ tự tin khi vào làm việc trong môi trường lâm sàng do thiếu Năng lực thực hành lâm sàng. Việc tham gia tích cực vào thực hành công việc điều dưỡng tại bệnh viện có giúp sinh viên nâng cao khả năng học tập, dù vậy khi tiếp xúc thực tế với môi trường lâm sàng cũng có nhiều tình huống khiến họ căng thẳng.

Năng lực thực hành lâm sàng là yếu tố cốt lõi cần đạt được trong đào tạo điều dưỡng. Đánh giá Năng lực thực hành lâm sàng sẽ giúp sinh viên biết được điểm mạnh, điểm yếu về các kỹ năng điều dưỡng đồng thời giúp cho các nhà giáo dục có cái nhìn tổng quát để xây dựng các phương pháp và chương trình giảng dạy hiệu quả.

Trong nhu cầu chăm sóc sức khỏe hiện nay, nghề điều dưỡng phát triển và có ảnh hưởng quan trọng tới chất lượng cung cấp dịch vụ y tế của mỗi quốc gia, đặc biệt là trong bối cảnh gia tăng nhu cầu chăm sóc của điều dưỡng tại nhà và cộng đồng. Chính vì thế, nhiệm vụ của Trường Đại học Hùng Vương là cung cấp đội ngũ điều dưỡng viên có trình độ chuyên môn cao, có khả năng phục vụ cho ngành Y tế ngay sau khi ra trường. Và việc phát triển năng lực thực hành cho sinh viên điều dưỡng ngay từ khi còn học tại trường và xuyên suốt trong quá trình đào tạo là một phần thiết yếu đảm bảo năng lực thực hành của các cử nhân điều dưỡng viên sau khi tốt nghiệp thì có đủ kỹ năng để hành nghề. Năng lực thực hành điều dưỡng là yếu tố ảnh hưởng quan trọng tới sức khỏe của người bệnh và chất lượng của hệ thống y tế. Năng lực thực hành điều dưỡng không tốt có thể dẫn đến nhiều sai sót y khoa nghiêm trọng như uống nhầm thuốc, tiêm nhầm, tiêm sai vị trí gây ảnh hưởng nghiêm trọng cho bệnh nhân như phù, liệt hoặc thậm chí tử vong. Các yếu tố giáo dục tại trường ảnh hưởng đến năng lực điều dưỡng bao gồm việc có tham gia các buổi học đầy đủ, hỗ trợ từ giảng viên, và cơ sở vật chất, cơ sở thực hành ảnh hưởng đến năng lực thực hành điều dưỡng. Do đó, việc nâng cao năng lực thực hành lâm sàng của sinh viên Điều dưỡng là nhu cầu cần thiết để thay đổi, cải thiện chương trình đào tạo phù hợp để từ đó

xây dựng đội ngũ điều dưỡng đạt năng lực cao theo đúng chuẩn năng lực điều dưỡng của Bộ Y tế.

2.2. Phương pháp nâng cao năng lực thực hành của sinh viên Điều dưỡng

Nhà trường cần xây dựng chương trình và nội dung đào tạo đảm bảo cho sinh viên điều dưỡng sau khi tốt nghiệp có được các năng lực theo quy định; Giảng viên điều dưỡng xác định mục tiêu và nội dung đào tạo cho Cử nhân điều dưỡng; Sinh viên điều dưỡng phân đấu học tập và tự đánh giá năng lực nghề nghiệp của bản thân; So sánh năng lực đầu ra của điều dưỡng Việt Nam với điều dưỡng của các nước, thúc đẩy quá trình hội nhập và công nhận trình độ đào tạo giữa các nước trong khu vực và trên thế giới.

Tổ chức dạy - học lý thuyết: Tổ chức học lý thuyết phải đảm bảo nguyên tắc:

Phát huy tính tự chủ, tự nghiên cứu của sinh viên điều dưỡng, đặc biệt là đối với những nội dung đã được học trong trường sinh viên phải tự nghiên cứu, tìm tòi tài liệu đọc thêm để hiểu vấn đề sâu hơn và ứng dụng thực tế tốt hơn;

Giảng viên, giảng viên kiêm nhiệm có trách nhiệm hỗ trợ để củng cố thêm phần lý thuyết trong quá trình sinh viên điều dưỡng thực hành;

Cập nhật kiến thức, những văn bản mới nhất, phù hợp với thực tế;

Tăng cường áp dụng phương pháp thảo luận nhóm và sử dụng nghiên cứu ca bệnh để dạy-học, tránh thuyết trình lại lý thuyết;

Giảng viên, giảng viên kiêm nhiệm có trách nhiệm cập nhật các quy trình, kỹ thuật CSNB theo quy định của bệnh viện hoặc của Bộ Y tế để hướng dẫn thực hành cho sinh viên.

Tổ chức học thực hành lâm sàng. Đảm bảo các yêu cầu sau:

Bố trí học thực hành tiền lâm sàng trước khi học lâm sàng. Sinh viên Điều dưỡng trước khi thực hành tại bệnh viện phải được thực hành trên mô hình tại phòng Thực hành tiền lâm sàng của nhà trường;

Mỗi sinh viên điều dưỡng phải thực hành lâm sàng đủ các nội dung trong chương trình đào tạo tại các khoa lâm sàng. Cần bố trí sắp xếp cho sinh viên điều dưỡng học luân khoa phù hợp với điều kiện thực tế của bệnh viện; khuyến khích học luân khoa để học viên được học các kỹ năng và tình huống lâm sàng. Sinh viên Điều dưỡng tham gia trực và học tập ngoài giờ hành chính cùng người hướng dẫn;

Tại mỗi khoa lâm sàng, Điều dưỡng Trường cần phân công giảng viên kiêm nhiệm thường xuyên

hỗ trợ, động viên để sinh viên điều dưỡng tự tin và hăng say học tập. -Thông qua theo dõi thực hành hàng ngày của sinh viên, người phụ trách đào tạo, giảng viên và giảng viên kiêm nhiệm có kế hoạch sắp xếp, hỗ trợ để sinh viên hoàn thành chỉ tiêu, nội dung học tập tại mỗi khoa. Sinh viên phát huy tính tự chủ, tự học và vận dụng kinh nghiệm đã học vào việc chăm sóc người bệnh;

Khi học thực hành, lâm sàng, giảng viên kiêm nhiệm yêu cầu sinh viên đọc trước, nêu ý kiến thảo luận về các vấn đề lý thuyết liên quan, về quy trình, bảng kiểm thực hành. Sau đó sinh viên thực hành dưới sự hướng dẫn, hỗ trợ của giảng viên kiêm nhiệm. Trong khi học thực hành lâm sàng, sinh viên sử dụng bảng kiểm để tự đánh giá theo nhóm;

Sau khi học mỗi bài thực hành: giảng viên kiêm nhiệm yêu cầu sinh viên/nhóm sinh viên thực hành với sự quan sát của giảng viên kiêm nhiệm và các sinh viên khác, sau đó thảo luận, đưa ý kiến phản hồi giúp sinh viên/nhóm sinh viên tiếp tục học tập để hoàn thiện kỹ năng.

2.3. Một số đề xuất nhằm nâng cao năng lực thực hành lâm sàng của Sinh viên điều dưỡng Trường Đại học Hùng Vương

Cơ sở vật chất, trang thiết bị của cơ sở thực tập phải đảm bảo đầy đủ, hiện đại, chính vì vậy Trường Đại học Hùng Vương đã lựa chọn các bệnh viện hàng đầu trong tỉnh Phú Thọ để sinh viên thực tập lâm sàng trong suốt quá trình học tập như Bệnh viện đa khoa Tỉnh Phú Thọ, Bệnh viện Sản nhi Phú Thọ, Bệnh viện Việt Đức...

Cần tạo môi trường thực tập lâm sàng thoải mái, chuyên nghiệp; giảng viên tích cực hướng dẫn trực tiếp trên lâm sàng; có biện pháp quản lý và đánh giá thực hành lâm sàng tại bệnh viện.

Giảm số lượng sinh viên, đảm bảo mỗi khoa chỉ từ 10-12 sinh viên thực hành và tăng thời gian thực hành lâm sàng tại mỗi Khoa phòng ít nhất 3 tuần/khoa lâm sàng.

Sinh viên cần chủ động, tích cực tìm hiểu, nâng cao kiến thức chuyên môn, tích cực trong học tập, học hỏi kinh nghiệm, nâng cao kiến thức chuyên môn và rèn luyện kỹ năng lâm sàng, tăng cường đọc sách, báo liên quan đến chuyên ngành điều

dưỡng để có thể đưa ra các nhận định, chẩn đoán điều dưỡng, lập kế hoạch chăm sóc phù hợp

Sinh viên cần chăm chỉ đi lâm sàng, đi trực, tích cực giao tiếp, tạo mối quan hệ thân thiện với bệnh nhân, người nhà và nhân viên y tế, chủ động đi theo học hỏi các anh chị học viên, các anh chị điều dưỡng và cả bác sỹ để học hỏi kinh nghiệm, tiếp thu thêm kiến thức cũng như kỹ năng lâm sàng.

Giảng viên hướng dẫn giảng dạy dựa trên ca lâm sàng cụ thể của Khoa phòng, dạy trực tiếp trên bệnh nhân, Giảng viên nên giảng dạy trực tiếp tại lâm sàng thường xuyên hơn, tổ chức giảng dạy cho sinh viên kỹ năng lâm sàng thực tế, trực tiếp trên bệnh nhân tại khoa phòng, giảng viên hướng dẫn nên thường xuyên kiểm tra sinh viên, giám sát trực tiếp tại khoa phòng và hướng dẫn cho sinh viên nếu sinh viên làm chưa đúng kỹ thuật.

Tập trung đánh giá kỹ năng thực hành lâm sàng của sinh viên, đánh giá trực tiếp bằng cách đánh giá năng lực thực hành lâm sàng của sinh viên trên người bệnh.

Tăng thời gian thực hành lâm sàng tại mỗi khoa vì nếu chỉ đi 1-2 tuần thì sinh viên không thể học và thực hành tốt những kiến thức và kỹ năng mà chỉ ở mức độ thích nghi và đến khi sinh viên bắt đầu quen với công việc tại Khoa thì hết thời gian và phải chuyển sang Khoa mới.

Chia từng nhóm nhỏ khi thực hành lâm sàng để mỗi sinh viên điều dưỡng đều có cơ hội tiếp cận và thực hành trên bệnh nhân, vì hiện nay số lượng sinh viên đông hơn rất nhiều so với số lượng công việc mà sinh viên có thể thực hành trên lâm sàng.

III. KẾT LUẬN

Để nâng cao năng lực thực hành lâm sàng, sinh viên cần trang bị và nâng cao kiến thức chuyên môn; rèn luyện kỹ năng giao tiếp, kỹ năng điều dưỡng cũng như chủ động, tích cực trong học tập để nâng cao năng lực thực hành lâm sàng. Giảng viên, người hướng dẫn lâm sàng cần tích cực hướng dẫn trực tiếp trên lâm sàng; có biện pháp quản lý và đánh giá năng lực sinh viên một cách phù hợp. Khoa phòng, nhân viên y tế tạo điều kiện hỗ trợ, tạo môi trường thực hành lâm sàng thoải mái, chuyên nghiệp để nâng cao mức độ hài lòng về thực hành lâm sàng của sinh viên.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Bộ Y tế (2013). *Thông tư 22/2013/TT-BYT ngày 09/8/2013 hướng dẫn việc đào tạo liên tục cho cán bộ y tế.*
 Nhà xuất bản giáo dục Việt Nam (2010), *Hướng dẫn thực hành 55 kỹ thuật điều dưỡng cơ bản*
 Bộ Y tế (2020) *Tài liệu đào tạo thực hành lâm sàng cho điều dưỡng viên mới*, Nxb Y học.